Afdeling: Sociaal Domein
Behandelaar: Franken, Lucinda
Telefoonnummer: **0622419137**

Voorstelnr. 1257
Barneveld,
Portefeuillehouder: A.H. van de Burgwal

☑ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☑ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten**

Gevraagde beslissing:
1. De Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten gemeente Barneveld vast te stellen.
2. De vastgestelde Beleidsregels op de gebruikelijke wijze te publiceren.

## 1. Inleiding

Sommige huishoudens hebben door de coronacrisis te maken met een plotselinge terugval van hun inkomen. Hierdoor kunnen zij de noodzakelijke privé woonkosten niet meer betalen uit het inkomen. Hierbij moet gedacht worden aan werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen, maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken. Voor deze doelgroep wordt met de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) een tijdelijke tegemoetkoming geboden voor de gemaakte privé woonkosten.

De TONK is één van de regelingen uit het Economisch Steun en Herstelpakket van het Rijk dat naar aanleiding van de corona-crisis is samengesteld. Voor de TONK worden geen nadere centrale regels gesteld. Wel heeft het Rijk in een kamerbrief over de uitbreiding van het economische steun- en herstelpakket de contouren van de TONK omschreven:

- De focus moet liggen op woonkosten. Dit omdat woonkosten veruit de grootste kostenpost in een huishouden zijn.
- Er moet sprake zijn van een onvoorziene en onvermijdelijke terugval van het inkomen. Met betrekking tot het inkomen is het actuele inkomen het uitgangspunt. Wat betreft het vermogen wordt alleen gekeken naar vermogen waar men direct over kan beschikken. Vermogen dat vast zit in de eigen woning wordt buiten beschouwing gelaten,
- Voor de uitvoering van de TONK wordt 130 miljoen beschikbaar gesteld via het gemeentefonds. Verantwoording over de middelen vindt lokaal plaatst.

## 2. Beoogd effect

a) Meetbaar effect
Door te voorzien in een tegemoetkoming van de privé woonkosten worden huishoudens die geconfronteerd worden met een corona gerelateerde inkomensterugval in staat gesteld om de privé woonkosten te betalen. Hierdoor worden schulden en eventueel daaruit voortvloeiende gevolgen voorkomen.

b) Maatschappelijk effect
Het hebben van betalingsproblemen of schulden heeft effect op het doen vermogen. Door huishoudens in staat te stellen hun privé woonlasten te betalen en daarmee schulden te voorkomen heeft een positief effect op het mentale welzijn van inwoners.

## 3. Argumenten

*1.1 Met deze beleidsregels wordt invulling gegeven aan de TONK. Door deze tegemoetkoming in de privé woonkosten worden schulden en een mogelijk later beroep op gemeentelijke dienstverlening voorkomen.*

Hieronder wordt beschreven hoe wij invulling geven aan de TONK. De juridische basis voor de TONK is de in de Participatiewet opgenomen mogelijkheid van bijzondere bijstand. Op grond daarvan kan de gemeente in individuele gevallen bijzondere bijstand verstrekken als het door bijzondere omstandigheden niet meer mogelijk is om de noodzakelijke kosten te betalen (artikel 35 lid 1 Participatiewet). De gemeente heeft hierin beleidsvrijheid. Ter invulling van deze beleidsvrijheid zijn de “Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten gemeente Barneveld” opgesteld (zie bijlage 1). Binnen deze beleidsvrijheid is invulling gegeven aan de door het Rijk het geschetste contouren.

Ter invulling van bovengenoemde door het Rijk opgestelde contouren zijn de volgende voorwaarden gesteld om in aanmerking te komen voor de TONK:

1. er is sprake van een corona gerelateerde inkomensterugval van ten minste 30%;
2. de noodzakelijke privé woonkosten m.b.t. huur, hypotheek, gas, water, licht en woning gerelateerde verzekeringen zoals inboedel, overlijdensrisico en opstal bedragen meer dan 40% van het bestaande inkomen;
3. het vermogen boven de op hen van toepassing zijnde vermogensgrens wordt in mindering gebracht op de tegemoetkoming.

*Huishoudens met een corona gerelateerde inkomensterugval van 30% of meer komen in aanmerking voor een tegemoetkoming TONK*

In overeenstemming met de door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) uitgevoerde TVL-regeling voor de zakelijke vaste lasten, komt men voor een tegemoetkoming TONK in aanmerking als er sprake is van een corona gerelateerde inkomensterugval van 30% of meer. Net als bij de Tozo wordt er zowel op de website als in het aanvraagformulier een moreel appél gedaan op aanvragers om alleen een beroep te doen op de tegemoetkoming wanneer dat echt nodig is. Er kan volstaan worden met een verklaring van de aanvrager dat de inkomensterugval corona gerelateerd is.

*Privé woonkosten die 40% overschrijden komen in aanmerking voor een vergoeding vanuit de TONK.*

In lijn met de door het Rijk geschetste contouren richt de tegemoetkoming zich op de noodzakelijke privé woonkosten. Voor de definiëring hiervan is aansluiting gezocht bij die van het Nibud. Zij verstaan onder privé woonkosten huur, hypotheek(rente), gas, water en licht en woning gerelateerde verzekeringen zijnde opstal, inboedel en overlijdensrisicoverzekering. Enkel de daadwerkelijke gemaakte kosten komen in aanmerking voor de tegemoetkoming.

Uit onderzoek van Nibud naar de privé woonkosten in 2019 is gebleken dat bij een inkomen op zowel bijstandsniveau als modaal en 1,5 maal modaal, het redelijk is dat gemiddeld 40% van het inkomen wordt besteed aan de hierboven genoemde privé woonkosten. Op het moment dat de privé woonkosten meer dan 40% van het beschikbare inkomen overschrijden, kan dit niet langer voldaan worden uit het beschikbare inkomen en ontstaat er een tekort op het budget. Met dit tekort wordt de doelgroep TONK geconfronteerd. Op basis van het beschikbare inkomen voor corona is men privé woonkosten aangegaan die overeenkomen met ongeveer 40% van het destijds beschikbare inkomen. Door de corona

gerelateerde inkomensterugval beschikken zij niet langer over hetzelfde inkomen, maar worden zij nog wel geconfronteerd met de hogere privé woonkosten. De privé woonkosten die de 40% van het huidige inkomen overschrijden, komen in aanmerking voor een vergoeding vanuit de TONK.

Ter illustratie:
Een alleenstaande inwoner ontving een netto inkomen van € 3.000,- per maand als kok. Zijn privé woonkosten bedragen € 1.200,- per maand. Door de komst van corona moest het bedrijf waarvoor hij werkte dicht. Sindsdien ontvangt hij een WW-uitkering ter hoogte van € 2.100,- netto per maand. Zijn maandelijkse privé woonkosten overschrijden de 40% van zijn beschikbare inkomen (€ 840,-). Hierdoor kan hij zijn privé woonkosten niet volledig voldoen uit zijn beschikbare inkomen uit WW. Hij komt in aanmerking voor een tegemoetkoming TONK ten bedrage van (€1.200 - €840 =) € 360 per maand.

Omdat op basis van de beschikbare gegevens niet in te schatten is hoeveel huishoudens een beroep zullen doen op een tegemoetkoming uit de TONK en wat de hoogte van de tegemoetkoming zal zijn, is gekozen voor een maximale tegemoetkoming van € 1.500,- per maand. Hiermee wordt voorkomen dat uitzonderlijk hoge privé woonkosten volledig worden gecompenseerd en kunnen uit de beschikbare middelen meer huishoudens worden tegemoet gekomen.

*In aanmerking te nemen vermogen*
Bij het beoordelen van een tegemoetkoming op grond van de TONK wordt rekening gehouden met eventueel aanwezig vermogen. Hierbij wordt geen rekening gehouden met het vermogen in bijvoorbeeld een woning. Alleen het daadwerkelijk beschikbare vermogen op bijvoorbeeld bankrekeningen wordt in aanmerking genomen. Wanneer het beschikbare vermogen de voor hen toegestane vermogensgrens overschrijdt, wordt het meerdere in mindering gebracht op de tegemoetkoming. Voor een alleenstaande bedraagt de toepasselijke vermogensgrens € 6.295,- en voor gehuwden € 12.590,- Hierdoor wordt er een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid, maar behoudt het huishouden een reserve voor onvoorziene omstandigheden.

*Door twee aanvraagperioden te hanteren kan ingespeeld worden op veranderende maatregelen*
De TONK treedt in werking per 1 maart 2021. Een tegemoetkoming TONK kan worden toegekend over de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021. Omdat op dit moment nog niet duidelijk is hoe de maatregelen zich zullen ontwikkelen in de aankomende maanden is ervoor gekozen om de toekenningsperiode op te delen in twee perioden zijnde 1 januari 2021 tot en met 31 maart 2021 en 1 april 2021 tot en met 30 juni 2021. Hierdoor zal op twee momenten een beoordeling plaatsvinden over het beschikbare inkomen en de daaruit te betalen privé woonkosten. Tegelijkertijd wordt voorkomen dat een huishouden iedere maand stukken moet aanleveren.

*2.1 Publicatie dient ten behoeve van externe en verbindende werking*
Teneinde de vastgestelde “Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten gemeente Barneveld” externe en verbindende werking te geven, dienen deze op de gebruikelijke wijze gepubliceerd te worden.

**4. Kanttekeningen**
Op basis van de beschikbare gegevens is op dit moment niet in te schatten hoeveel huishoudens een beroep zullen doen op een tegemoetkoming vanuit de TONK en hoe hoog deze tegemoetkoming zal zijn. We monitoren hoeveel aanvragen ingediend worden en wat de gemiddelde hoogte van een tegemoetkoming is.

## 5. Financiën

Voor de uitvoering van de TONK wordt macro een bedrag van € 130 miljoen beschikbaar gesteld. Via de meicirculaire wordt bekend wat het Barneveldse aandeel in de verdeling van deze middelen is. Voorgesteld wordt om de beschikbare middelen als uitganspunt te hanteren als dekkingsvoorstel voor het uitgavenbudget.

## 6. Uitvoering

Planning:

- Behandeling van het collegevoorstel tot instemming met de wijzigingen en vaststelling van de voorgestelde beleidsregels in de daarvoor in aanmerking komende collegevergadering.
- De voorgestelde beleidsregels voor 1 maart 2021 publiceren in het elektronisch gemeenteblad.
- De vastgestelde en gepubliceerde beleidsregels treden in werking per 1 maart 2021.

Communicatie:

- De voorgestelde beleidsregels worden op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend gemaakt in het elektronisch gemeenteblad.
- Daarnaast wordt de bekendmaking vermeld middels de overige gemeentelijke communicatiemiddelen.

Evaluatie/controle

- De inzet van de TONK wordt gemonitord.

## 7. Bijlage

1. Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten gemeente Barneveld.

# Besluit van burgemeester en wethouders van de gemeente Barneveld tot vaststelling van de Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten gemeente Barneveld.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Barneveld;

gelet op:
- titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;
- artikel 35 Participatiewet;

overwegende dat:
- het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden een burger in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijk kosten (TONK);
- het daarom wenselijk is voor dit doel aparte, tijdelijke, beleidsregels vast te stellen;

besluit:

vast te stellen de **Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten gemeente Barneveld.**

## Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
a. wet: Participatiewet;
b. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Barneveld;
c. TONK: Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten;
d. inkomensterugval: een onvoorzienbare, onvermijdelijke en substantiële terugval van ten minste 30% in het inkomen als gevolg van de coronacrisis.

## Artikel 2 Doelgroep TONK

Een tegemoetkoming op grond van de TONK is bedoeld voor de aanvrager:
a. die door de huidige omstandigheden als gevolg van de coronacrisis te maken heeft met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval van ten minste 30% in zijn of haar inkomen en;
b. die daardoor de noodzakelijke privé woonkosten niet meer kan voldoen; en
c. voor wie andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden.

## Artikel 3 Voorwaarden Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten

1. Het college kan een tegemoetkoming op grond van de TONK verstrekken aan de aanvrager die te maken heeft met een inkomensterugval van ten minste 30%, waardoor de betaling van noodzakelijke privé woonkosten niet mogelijk is uit de beschikbare geldmiddelen.
2. Er kan volstaan worden met een verklaring van de aanvrager dat de substantiële terugval in inkomen het gevolg is van de maatregelen in verband met het coronavirus (Covid-19).
3. Het college verstrekt voor die kosten waarvoor een woonkostentoeslag is verstrekt geen tegemoetkoming op grond van de TONK.
4. De ‘Beleidsregels bijzondere bijstand en minimaregelingen gemeente Barneveld’ zijn niet van toepassing op de aanvragen op grond van de TONK.

**Artikel 4 Noodzakelijke kosten**

De tegemoetkoming op grond van de TONK kan betrekking hebben op de volgende voor de aanvrager noodzakelijke privé woonkosten

a. kosten van huur;
b. kosten van de hypotheek(rente) voor de woning;
c. kosten van elektriciteit, gas en water voor de woning.
d. kosten van woning gerelateerde verzekeringen zoals inboedel-, opstal- en overlijdensrisicoverzekering.

**Artikel 5 Hoogte van de tegemoetkoming**

1. Het is gebruikelijk dat 40% van het inkomen besteed wordt aan vaste lasten. Enkel de vaste lasten boven de 40% van het besteedbaar inkomen, ten tijde van de aanvraagperiode, komen in aanmerking voor de tegemoetkoming.
2. De maximale tegemoetkoming op basis van deze beleidsregels bedraagt € 1.500,- per huishouden per maand.

**Artikel 6 Inkomen**

Onder inkomen wordt in ieder geval verstaan:

a. inkomen uit arbeid;
b. inkomen uit een uitkering;
c. inkomen uit verhuur; en
d. inkomen uit partner- en/of kinderalimentatie.

**Artikel 7 Beschikbare geldmiddelen**

1. Beschikbare geldmiddelen zijn geldmiddelen waarover de aanvrager beschikt of redelijkerwijs kan beschikken.
2. Het betreft de beschikbare geldmiddelen van de aanvrager en de partner van de aanvrager.
3. Onder beschikbare geldmiddelen wordt verstaan:

a. contant geld;
b. geld op betaal- en spaarrekeningen;
c. cryptovaluta (zoals bitcoins);
d. de waarde van effecten (hierbij gaat het om beleggingsrekeningen met aandelen, obligaties, en opties en effecten in depot);

4. De beschikbare geldmiddelen die de toepasselijke vermogensgrens te boven gaan worden volledig in mindering gebracht op de vergoeding:

a. vermogensgrens alleenstaande € 6.295,-
b. vermogensgrens alleenstaande ouder € 12.590,-
c. vermogensgrens gehuwden € 12.590,-

**Artikel 8 Afzien opleggen verhuisverplichting**

Het college legt aan de aanvrager die op basis van deze beleidsregel in aanmerking komt voor de tegemoetkoming op grond van de TONK, geen verhuisverplichting op.

**Artikel 9 Uitbetaling**

De uitbetaling vindt maandelijks plaats.

**Artikel 10 Aanvraag**

1. De aanvraag voor de tegemoetkoming wordt digitaal, dan wel schriftelijk ingediend.
2. Aanvragen kan voor de periode 1 januari 2021 tot en met 31 maart 2021 en van 1 april 2021 tot en met 30 juni 2021.
3. Afhankelijk van de aanvraagperiode overlegt de aanvrager bij de aanvraag:

a) de bewijzen van het inkomen van de maand januari 2021 of de maand april 2021;
b) de bewijzen van de beschikbare geldmiddelen van de maand januari 2021 of de maand april 2021;
c) de bewijzen van de noodzakelijke kosten van de maand januari 2021 of de maand april 2021.
4. Een aanvraag tegemoetkoming TONK kan worden ingediend tot 1 augustus 2021;

**Artikel 11 Terugwerkende kracht**
Een aanvraag voor een tegemoetkoming op grond van de TONK kan met terugwerkende kracht worden aangevraagd vanaf 1 januari 2021.

**Artikel 12 Afwijkingsbevoegdheid**
Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een tegemoetkoming op grond van de TONK kan het college, gelet op alle omstandigheden - waaronder een terugval in inkomen van de aanvrager als gevolg van de coronacrisis -, in een individueel geval beoordelen of de aanvrager in afwijking van de beleidsregels alsnog in aanmerking komt voor een tegemoetkoming op grond van de TONK, indien zeer dringende redenen hiertoe noodzaken.

**Artikel 13 Inwerkingtreding en duur beleidsregels**
1. De beleidsregels treden in werking met ingang van 1 maart 2021.
2. De beleidsregels vervallen op 1 augustus 2021.

**Artikel 14 Citeertitel**
Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten gemeente Barneveld.

Aldus vastgesteld op datum collegevergadering ,

Burgemeester en wethouders voornoemd,
W. Wieringa J.J. Luteijn

Secretaris Burgemeester